

La seu del Parlament

Parlament de les Illes Balears

Salutació

La seu del Parlament de les Illes Balears es troba situada a l'accés a la part alta del centre històric de Palma, al costat d'altres institucions i edificis representatius de la nostra comunitat autònoma.

L'edifici va ser construït a mitjans de segle XIX per la societat recreativa cultural denominada *Círculo Mallorquín* com a espai de reunió, de lleure i tertúlia de l'alta societat mallorquina.

L'immoble combina un exterior sobri amb un interior elegant i distingit que escenifica un ambient noucentista, carregat d'art i d'història que el féu mereixedor, l'any 1983, d'acollir la principal institució política de les nostres illes i de ser declarat Bé d'Interès Cultural l'any 1990.

L'adaptació de l'edifici com a seu del Parlament consistí a habilitar les diverses estances a la seva nova funció. Amb la finalitat de preservar el conjunt i de respectar al màxim la història i el caràcter de l'edifici, es conservaren els elements arquitectònics primigenis i es restaurà el magnífic i selecte patrimoni artístic.

En aquest fullet que teniu a les mans trobareu una breu explicació de les diferents etapes i reformes de què fou objecte i del resultat de la seva adaptació com a seu de la institució parlamentària que representa tot el poble de les Illes Balears.

Passat i present d'un edifici emblemàtic i d'un patrimoni arquitectònic de tots i totes i del qual, sens dubte, en gaudireu.

Benvinguts a ca vostra.

Història de l'edifici

El Parlament de les Illes Balears adquirí l'any 1983, l'edifici del *Círculo Mallorquín* per ubicar-hi la seva seu. L'adaptació d'aquest emblemàtic immoble respectà en tot moment els seus valors arquitectònics i artístics. L'antiga seu del *Círculo*, protagonista durant més d'un segle d'esdeveniments socials i festius de l'alta societat mallorquina, ha recuperat el seu esplendor i forma part del patrimoni de les Illes.

Les seves actuals funcions com a seu del Parlament li han retornat el protagonisme d'antany, aquesta vegada però, al servei de tot el poble de les Illes Balears.

La construcció

L'edifici seu del Parlament de les Illes Balears està situat en el centre històric de la ciutat de Palma i s'ubica en una illeta que sorgí amb l'enderrocament de l'església i el convent de Sant Domingo, arran del Decret de Desamortització de Mendizábal el 1835.

El 1848 els socis del *Casino Balear* iniciaren la construcció d'una nova seu en uns solars d'aquest indret, i n'encarregaren el projecte d'obra a l'arquitecte Antoni Sureda. Les obres del nou edifici duraren tres anys i, abans de finalitzar la seva construcció, el *Casino Balear* es fusionà amb el *Liceo Mallorquín*, sorgint així una nova entitat: el *Círculo Mallorquín*. L'edifici s'inaugurà el febrer de 1852.

El col·lectiu social que integrava el *Círculo Mallorquín* era l'emergent classe burgesa, a la qual s'incorporà l'antiga aristocràcia. El *Círculo* va néixer com a punt de trobada de l'alta societat per a actes culturals, recreatius i socials, per a ús exclusiu dels seus associats.

L'edifici primitiu

Inicialment la seu del *Círculo Mallorquín* era de dimensions molt més reduïdes que l'actual i comprenia una planta i un pis tant al vessant de la façana del carrer Conquistador com al del carrer Palau Reial.

L'edifici original va sofrir diverses reformes i reestructuracions. La primera l'any 1855, fou la de la sala de balls, festes i concerts, que va ser adaptada per a representacions teatrals i operístiques, a causa de l'enderrocament de la *Casa de las Comedias* (el teatre de Palma). Aquesta nova sala, que rebé el nom de *Coliseo*, tengué una capacitat de 900 espectadors i durant més d'un quinquenni exercí la funció de teatre públic.

Una vegada en funcionament el nou Teatre de Palma, el *Círculo* projectà un seguit de reformes que s'iniciaren per la desmantellada sala del *Coliseo*. Ricard Anckermann l'any 1882 inicià les obres de reforma i decoració d'aquest espai. Dissenyà un conjunt pictòric i escultòric eclèctic que donà com a resultat un ambient fastuós. Les

obres s'acabaren el febrer de 1884. A partir de llavors fou l'espai on l'alta societat realitzà els seus balls i les seves festes. També es reformaren la Sala Vermella i la Sala del Senat.

La gran reforma de 1913

El 1899 la Junta Directiva del *Círculo* organitzà un concurs a nivell nacional per a la “modificación y mejora del edificio” amb la intenció d'incorporar elements de confort i comoditat per al benestar dels associats i oferir-los més sales dedicades a tertúlia i reunions.

El projecte guanyador fou el denominat “Almudayna”, presentat per l'arquitecte català Miquel Madorell. Per raons econòmiques però, les obres no s'iniciaren fins a l'octubre del 1913 i es perllongaren fins a l'any 1918.

Producte d'aquesta reforma és la façana d'estil modernista del carrer Conquistador, en el cos central de la qual es poden veure, encara avui, l'escut de Palma i la inscripció “Círculo Mallorquí”. A la planta baixa s'hi va situar la porta principal de l'edifici.

La planta noble va ser la que menys canvis sofrí, ja que les sales que havien estat reformades anys enrere varen quedar al marge de qualsevol actuació. Una de les sales que sí es va veure afectada va ser la Sala Montenegro, denominada així en al·lusió al pintor mexicà Roberto Montenegro, autor de la seva decoració.

Cal esmentar també la reforma realitzada a una de les sales de tertúlia, denominada actualment Sala de Cortesia, que va ser decorada amb

una magnífica xemeneia modernista, i destacar l'àmplia escala corba, amb una barana de ferro i llautó ornada amb motius florals, que condueix al primer pis.

En aquest primer pis se suprimí la terrassa situada sobre els pòrtics del carrer Palau Reial per ubicar-hi la biblioteca. De la reforma en aquesta planta cal remarcar la claraboia vidrada amb estructura de ferro que cobrí l'antic pati descobert i que va ser una innovació arquitectònica introduïda a Mallorca per Madorell.

Estructuralment, l'edifici no torna a sofrir cap altra alteració significativa, encara que s'hi realitzaren petites intervencions entre les quals destaca la de l'any 1963, quan es procedí a substituir l'antic paviment de fusta de la sala de balls per un paviment de marbre.

Adaptació de l'edifici com a seu del Parlament

L'agost de 1983 se signà l'acord mitjançant el qual l'edifici era adquirit com a seu del Parlament de les Illes Balears. L'immoble disposava d'uns espais molt apropiats i tenia un gran valor històric i artístic.

Un cop destinat l'edifici a seu del Parlament, hi calien algunes transformacions que es realitzaren respectant els valors arquitectònics i artístics de la construcció original.

El 1983 es va fer un pla que preveia tres fases de restauració: la primera, destinada a la planta noble, amb la renovació de les instal·lacions telefòniques, elèctriques i sanitàries, l'habilitació de despatxos i la preparació de la Sala de Plens; la segona preveia l'habilitació de despatxos a les plantes superiors; i la tercera es referia a l'ampliació de la biblioteca i la millora de diversos aspectes generals. En aquest pla de restauració s'acometeren els treballs més urgents, que han respectat minuciosament la normativa de declaració de Bé d'Interès Cultural (BIC) de què fou objecte l'edifici el 1990.

Posteriorment s'han realitzat altres actuacions que han seguit combinant la preservació del patrimoni amb la integració dels elements imprescindibles, la qual cosa ha donat com a resultat un edifici que conjuga tradició i modernitat.

Plantes

La planta baixa

Espai on s'ubica l'entrada principal a l'edifici, així com la Sala d'Actes, emprada actualment com a sala multifuncional destinada a conferències, exposicions i treballs parlamentaris diversos.

La planta noble

La Sala de Plens

La Sala de les Cariàtides acull l'hemicicle parlamentari i és on millor es pot contemplar l'harmonia de la preservació de l'art amb els elements mobiliaris i tècnics propis d'una cambra legislativa. És l'espai on els diputats i les diputades del Parlament es reuneixen, i és una mostra de com els escons, la tribuna d'oradors i els sistemes audiovisuals han quedat plenament integrats dins un dels conjunts artístics més importants de les Illes Balears.

La Sala de Passes Perdudes

En aquesta sala destaquen dos grans quadres: *l'entrada de Jaume I el Conqueridor a Madina Mayurqa*, de Ricard Anckermann i *Entrada de Carles V a Ciutat de Mallorca*, de Joan Bauzá, pintats a finals del segle XIX. No passen desapercebuts ni el parquet ni les columnes de pedra de Santanyí i marbre de Binissalem.

La Sala Groga

En temps del *Círculo Mallorquí*, fou una sala de bridge i també un bar. Actualment és una de les dues sales de comissions del Parlament, per la qual cosa disposa dels elements tècnics i del mobiliari adient per a la seva funció.

L'àrea de Presidència

Àrea formada per la Sala Montenegro, el despatx del president o de la presidenta del Parlament, la Secretaria de Presidència i la Sala de Cortesia.

La Sala Montenegro roman intacta d'ençà que el 1919 Roberto Montenegro hi finalitzà les pintures murals que s'hi poden contemplar. Per la seva excel·lència és on la Presidència del Parlament rep les visites oficials o les audiències. Una altra sala artísticament destacable d'aquesta zona és la Sala de Cortesia, decorada amb una xemeneia Art Deco de notable interès.

La Sala del Senat

Restaurada íntegrament, té com a elements característics la pintura central d'Anckermann, el parquet de fustes nobles i la xemeneia de marbre amb relleu d'alabastre. Cal destacar els quadres de caràcter oficial, com ara els retrats de SS.MM els Reis emèrits i els dels presidents i les presidentes del Parlament. Ressalten les butaques originals que empraven els tertulians del *Círculo* i el mobiliari per a les reunions de la Mesa del Parlament.

El vestíbul d'entrada de Palau Reial

Espai ampli i de distribució on la cruïlla d'unió de les escales que arriben de la planta baixa amb les de la primera planta, rebé la declaració de Monument Històric Artístic per l'Acadèmia de San Fernando.

L'arrambador de l'escala és una magnífica estructura de ferro amb ornaments de llautó, pintada de negre durant la Guerra Civil per evitar que el llautó fos requisat. Una vegada restaurada, ressofí de nou el seu aspecte original.

En aquest espai destaquen quadres provinents del fons pictòric del *Círculo* i també quadres de pintors contemporanis adquirits pel Parlament.

La primera planta

En aquesta planta s'hi ubiquen els despatxos per als membres de la Mesa, els lletrats del Parlament i altres serveis i, sobretot, la Sala Verda i la biblioteca.

La Sala Verda

És una de les sales de comissions del Parlament. A nivell artístic, s'ha de posar esment a la notable decoració pictòrica paisatgística situada a la part superior (obra del pintor català Aureli Tolosa), així com als magnífics vitralls d'estil modernista, de vidre plomat i a la falsa claraboia que s'hi poden contemplar.

La biblioteca

Ampliada en la seva primera part amb unes prestatgeries idèntiques a les antigues, és una biblioteca pública, especialitzada en temes jurídics i de dret constitucional i disposa de més de 16.000 volums perfectament catalogats i classificats. És l'única sala de tot l'edifici que manté la seva funció original.

www.parlamentib.es